

Izhaja  
10. in 25. dne  
vsakega meseca.

Stoji za  
celo leto 3 glid. —  
pol leta 1 „ 60  
četrt „ — 80  
Pos. štev. 15 kr.

Oznanila  
ikrat natisnena  
od vrste 15 kr.

Naročnina  
se pošilja blagajnik  
„Zaveze“,  
oznanila in reklame se  
pa upravništvu  
v Maribor.  
Odpriete reklame  
macije so  
poštne proste.

# POPOTNIK.

Glasiło

„Zaveze slovenskih učiteljskih društev“.

Izdajatelj in urednik:

M. J. Nerat, nadučitelj.

Spisi in dopisi  
pošiljajo se  
uredništvu  
v Maribor,  
Klosterneggstrasse.

Pismom,  
na katera se želi  
odgovor,  
naj se pride  
primerna poštna  
znamka.

Na anonimne do-  
pise se ne oziramo.

Nefrankovana pisma,  
se ne sprejemajo.

Rokopisi  
in na  
teena poslano knjige  
se ne vračajo.

## Nov šolski praznik „Arbor-day“ — „Drevesni dan.“

(Spisal iur. Vekoslav Kukovec.)

Med najbolj zapuščenene in ob enem najubožnejše pokrajine naše domovine računimo pač avstrijski Kras. Vendar se zatrjuje, da pred nekaj stoletji ni bilo tako, in da je ono golo skalovje in ona zloglasna kraška burja le zgovorna priča, kako občutno se narava na celih rodovih maščuje nad nespametnim človeštvom, ki je nekdanj zelene vrhove uprav barbarski oropalo dičnih hrastovih gozdov.

Podobna usoda, kakor je zadela Kras, preti pa sedaj mnogim drugim pokrajinam naših dežel in sicer iz enakih vzrokov. Pogosto čitamo zadnja leta neljuba poročila iz raznih krajev, kako tam leto za letom divjá nevihta in ubogemu prebivalstvu uničuje poljske pridelke. Kmet s strahom opazuje grozeče oblake, ki se često zbirajo nad njegovim žitnim poljem. Da bi jih pregnal, strelja proti njim z blagoslovljenim smodnikom, gospodinja zažiga na ognjišču blagoslovljen les, a ko kljubu temu vendar začno rožljati ko orehi debela ledena zrna po oknih, tedaj pada mlado in staro na kolena in ihteč glasno prebira rožni venec, da bi odvrnili grozno nesrečo. Toda zastonj, v malo trenutkih leži ves up in vsa nada poljedelčeva strta na tleh.

„Kje tiči vzrok tem večnim burjam?“ vprašuje ves obupan, ker ne izprevidi, da kmetovalci to gorje sami vabijo v rodovitne doline, ko leto za letom brezskrbno sekajo lepe gozdove, podedovane od svojih očetov. Kmetje, katerim bi prišlo na misel, zasaditi gola gorska pobočja z mladim lesom, so pri nas pač bele vrane. In tako po naših gričih in planinah čem dalje bolj izginjajo širni gozdovi, ki zadržujejo burje, tem bolj pa klesti toča po rodovitnih poljih.

Mnogo desetakov bi si naš kmet lahko vsako leto prihranil, ko bi imel kaj več smisla za gozdarstvo in za — sadjarstvo. Res marsikje pri nas nahajamo lepo sadno drevje, a sto in sto kmetskih naselbin je v tem oziru grozovito zanemarjenih. Če je že kateri tu pa tam zasadil kako drevesce, tedaj meni, da je s tem za-nje tudi že storil dovolj. Zavarovati je, da bi po zimi ne pozeblo, da bi mu zajec ne oglodal nežne skorje ali da bi mu živina ne obgrizla mladik, to bi prizadjalo seveda že preveč skrbi in stroškov.

Kratko, pri nas se uprav neodpustljivo zanemari sadjarstvo, ta bogati vir ljudskega blagostanja, dočim se kmetijstvo potaplja v dolgovih.

Tudi gledé na vinarstvo ne moremo izreči dosti ugodnejše sodbe.

Splošno je znano, da je naše vinarstvo poslednja leta v osodedelni krizi. Cela vrsta prej neznanih trtnih boleznij se je vgnjezdilo po naših goricah ter jih po mnogih krajih popolnoma uničila. Res je sicer, da bi temeljita reforma vinarstva naše vinogradnike še

lahko rešila popolnega propada, a ravno tako res je, da dobrih 90 odstotkov naših kmet-  
skih vinogradnikov nima smisla za take reforme, da so njihovi vinogradi do dobra ugo-  
nobljeni in da je po krajih, kjer se je ljudstvo (kakor posebno n. pr. v Halozah), prej  
živilo izključno o vinarstvu, stotine družin prišlo na beraško palico.

Kar se tiče vzgojevanja rastlinstva spadajočega v splošno poljedelstvo, nas je strah,  
navajati tukaj dotične brezštevilne napake in nedostatke, ki pa vendar imajo vse svoj  
vzrok deloma v nevednosti, deloma v malomarnosti poljedelcev. Ker se o racionalnem  
poljedelstvu pri nas v obče skoro niti govoriti ne more, obrestujejo se naša sicer rodovitna  
polja gotovo za polovico slabeje, kakor bi se v normalnih razmezah, in škoda, ki izhaja  
iz tega, je neizmerna.

Skrajni čas je že, da pridejo naši vodilni krogi do trdne zavesti, da tako dolgo,  
dokler si naš kmet ne izboljša svojega sedanjega gmotnega stanja z razumnejšim gojen-  
jem gozdarstva in sadjarstva, vinarstva in poljedelstva, tudi še eksistenca našega naroda  
nikakor ni zagotovljena.

Mnogokrat se je že zgodilo, da so naši ljudje, ker niso mogli dočakati „boljših let“,  
zapustili svojo revno posestvo, ki jih ni moglo več preživljati, ter so šli po svetu, da se  
potujčijo. Na zapuščeno posestvo pa je prišel tujec, in ker je je obdeloval pametnejše,  
prigospodaril si je toliko, da je s svojim bogastvom in vplivom zavladal čez celo nasel-  
bino — seveda v tujem duhu.

Kdo nam v tem kritičnem položaju poda rešilno roko in kdo nam naj svetuje?

Zdi se, da se je naša stara civilizovana Evropa v tem kakor v marsikaterem drugem  
oziru v svojih načelih do dobra preživela; učimo se torej od novega sveta, od „pustih  
in koristolovnih“ Američanov!

Gospa Janžulova, soproga znamenitega ruskega profesorja, je posebno proučila ami-  
riško gospodarske razmere in piše v neki brošurici, iz katere je T. Taborský v praški  
„Naši Dobi“ pod gorenjim naslovom objavil velezanimiv in poučen članek, kako vstrajno  
in originalno delujejo v severni Ameriki v povzdigo drevesne kulture. Upamo, da ne  
bode odveč, če tudi Slovenci in pred vsem slovenski učitelji prav resno uvažujejo ta pre-  
imenitni članek.

Gospa Janžukova piše:

Vlada Združenih držav je s strahom opazila, kako so po celih pokrajinah izginili  
nekdanji nepregledni gozdovi in kako so deželo opustošili pogosti požari in ljudje, ki so  
gozde prav brezestno krčili. Sklenila je, storiti temu počenjanju konec in iztrebiti vzrok  
te prikazni, namreč splošno nezavednost in brezčutnost. Pred vsem je pa začela v tem  
smislu delovati pri mladem zarođu po ljudskih šolah ter je v ta namen uvedla nov šolski  
praznik na čast drevesom in njih sajenju.

Pri tem splošnem gibanju je stala v prvi vrsti Nebraska, ki je zaradi gorostasnega  
pustošenja gozdov bila dobila priimek „treeless“ t. j. brezgozdna. Tam je Morton, poznejši  
minister poljedelstva, uvedel tako imenovani „Arbor-day“ t. j. „Drevesni dan,“ (primerjaj  
z našo „Cvetno nedeljo“), in ta dan je bil od l. 1874. naprej določen kot obvezen po-  
mladanski šolski praznik, ki se slavi, da se tisti dan vse šole bavijo z gojenjem dreves.  
Od leta 1874., ko se je ta praznik uvedel, pa do leta 1889., torej v 15 letih, se je tako  
v Nebraski, kakor dokazuje statistika gozdne uprave, zasadilo 355,560.000 raznovrstnih  
dreves, in dandanes je velik del te nekdanj „brezgozdne“ države obraščen s prekrasnimi  
mladimi gozdi.

Ta ogromni uspeh je vzdramil tudi druge države severne Amerike, da so uvedle  
istotako Arbor-day, in tako je leta 1893. (ko je gospa Janžulova ta članek pisala) velika

večina severoameriških držav, namreč 38 izmed 44ih, slavila ta šolski praznik, določen izključno v pospeševanje gozdov in drugega rastlinstva. V državi new-jorški se glasi poseben zakon iz leta 1888. takole :

„Državljeni new-jorški ukazujejo po svojih zastopnikih v senatu in v zbornici:

Prvi petek meseca maja vsakega leta praznuj se po celi državi Arbor-day :

Šolska vodstva vseh državnih šolskih zavodov skličite ta dan vso šolsko mladež ter praznujte Arbor-day, da se bode najmogočneje pospeševalo sajenje dreves, ter seznanjajte narod z najboljšimi metodami v doseg tega namena ;“ itd.

V smislu tega zakona se Arbor-day po celi new-jorški državi slavi čim dalje veličastneje.

Leta 1893. se je gospa Janžulova v New-Jorku udeležila take slavnosti ter nam jo podrobno popisuje.

Slavnost je priredilo v eni izmed največjih dvoran v mestu „društvo v pospeševanje šolskih vrtov in hišnih rastlin“, kateremu je predsednica gospa Guldova, new-jorška milijonarka, s pripomočjo uredništva časopisa „Mail and Express“, ki na svoje stroške vzdržuje šolo za revne otroke in ima v svojem listu tudi poseben oddelek za majhne čitalce. Pri slavnosti so bili navzoči večinoma učenci in učenke new-jorških zasebnih obrtnih šol.

Nad 2000 otrok se je zbiralo v velikanski dvorani v spremstvu učiteljstva in slavnost se je otvorila s patrijotično pesmijo : „Amerika, dažela sveta svobode!“ kateri so pozneje sledile druge šolske in narodne pesmi. Vmes je krasno sviral orkester dečkov iz mestne sirotišnice, in kot deklamovalka je nastopila desetletna deklica, ki je z navdušenjem pripovedovala ginljive dogodbine iz cvetliškega življenja.

Potem je sledila najzanimivejša točka celega vsporeda. Na prizorišču se je prikazal vrtnar s svojimi pomočniki. Namen imenovanega „društva v pospeševanje šolskih vrtov in hišnih rastlin“ je namreč vzbujati med mestnimi prebivalci zanimanje in ljubezen do rastlin. V ta namen deli to društvo vsako spomlad in jesen med otroke siromašnih prebivalcev sadike različnih cvetlic ter jih ob enem poučuje, kako jih treba oskrbovati. Vrtnar je deci natančno in lahko umljivo razjasnil, kako naj vsakeri sadiko krizanteme, ki jo dobi v majhni posodici, doma presadi v večjo posodo, kjer mu ista potem do jeseni lepo vzraste in vseveti. Povedal jim je, kako naj raztlinam prilivajo, kako naj k prsti, ki jo že dobe ob enem v posodici, doma pridenejo navadnega pouličnega blata, katerega baje v New-Jorku ne manjka, in kako to prst lahko izboljšajo, da bode cvetlica še lepše prospevala. Vse to so otroci pozorno poslušali, in čitalo se jim je na obrazih veselje, kako bodo mlado cvetlico sami oskrbovali. Da bi pri tem še z večjo gorečnostjo tekmovali, naznanilo se jim je, da je gospa Guldova določila po več nagrad po celih 20 dolarjev (skoro 50 gld.) za tiste otroke, ki bi ji v jesen svojo cvetlico prinesli v najboljšem stanu.

Potem so otroci odkorakali šola za šolo v bližno cvetlično razstavo, v katero se jim je za ta dan z veseljem dovolil prost vstop, da bi tam ob enem dobili vsak svojo obljubljeno sadiko.

Veličasten je bil pogled na to razstavo. Krasne rože in razne zgodnje cvetlice so bile med skupinami palm razvrščene po tleh velikanske sobane, v katero je luč prihajala od zgoraj, in ki je bila zidana v podobi cirkusa z mogočnim amfiteatrom, kjer je čakalo odraslo občinstvo. Obiskovalci pa so za to dobo vse razstavine prestore prepustili mladim trumam, ki so ob sviranju gori imenovanega orkestra defilovale med umetnimi gozdiči cvetličnih skupin. Slavnost je v celem trajala nekaj ur, in ko so si deca bili mogli ogledati vse razstavine znamenitosti, razdelile so se jim sadike, katerih lastno oskrbovanje bi jih imelo poučiti, kako se rastline vzgojujejo. Za jesen jim je pa bila obljubljena rožina sadika, ki bi čez zimo vsevetela za prihodnjo pomladansko razstavo. (Konec sledi.)

## Iz duševnega življenja otroškega.

(L. Černež. — Dalje.)

### 3. Nekoliko malih posebnježev.

Ker smo govorili zadnjič ravno o novincih, naj še naslikam nekoliko malih posebnježev, katere sem do zdaj spoznal.

Povdarjati moram pri tem, da se mi zdi poučevanje na nižji stopnji, posebno v prvem šolskem letu, najzanimivejše, najveselejše, pa tudi zelo zelo važno. Zanimivo je delovanje na nižji stopnji za to, ker ima učitelj priliko, spoznati popolnoma pristno naravo otroško. Veselo je občevati s temi malimi za to, ker se človeku najbolj udajo in ker se še torej najlože spravijo s krivih potov na pravo stezo. Zaradi tega in zaradi važnosti temeljnega pouka sploh je pa tudi to delovanje tako važno. Lahkomišeln, malomaren učitelj na nižji stopnji je prava nesreča. On škoduje več ali manj vsej generaciji istega kraja in neznano otežuje delo svojim tovarišem, ki navadno pri najboljši volji zamujenega popraviti ne morejo. Mnogo bi se dalo govoriti o tem, da pa ostanem kolikor toliko zvest naslovu, naj nastopi takoj na čelu posebnježev

**N a v i h a n e c.** Da, navihan je ta Ivanček. Oči, nos, usta, vsaka poteza lica, vsak las na glavi nam to pričuje. Navihan in živ, pa ne ravno hudoben. — Že pri zapisovanju preplezal je vse šolske klopi, da je ostalo komaj nekaj obleke na njem. Prvi šolski dan je prišel sam. Izvolil si je prvo klop. Bil je dobre volje in povedal je nekaj smešnih. Ko pa je požrljal ostanek zemlje, pobral je svoje reči in z besedami: „Možek, zdaj pa grem domov“ švignil skoz duri, predno sem ga mogel zadržati. Drugi dan je spet prišel, pa spet ušel. In tako nekoliko dni zapored. Naj sem še tako pazil nanj, našel je ugoden trenutek, da jo je popihal. Ves čas pač ni mogel zdržati v šoli, da-si sem se potrudil, da ustrežem mladim duhovom, ki ne morejo strpeti brez premembe, kakor postrv brez vode ne.

Spoznavši, da mi je vendar preveč „pri roki“, prestavil se je — meni nič, tebi nič — v tako klop, da bi ne bil mogel lahko do njega. Obveljala mu ta seveda ni. — Ime „učitelj“ mu ni šlo v glavo, dolgo se ga ni mogel navaditi. Vedno sem bil le „možek“. „Kaj sem jaz?“ „Vi ste gospod učitelj. — Čujte možek, tista-le si je pa tablo strla.“

Ko smo že znali črki „i“ in pa „u“, dal sem jim nalogo, da ju naj napišejo polno stran. Imel sem namreč opraviti z drugim oddelkom. Videč, da naš junak ne piše, ponovim mu ukaz. „Saj že imam vse polno!“ odreže se kratko, vilteč svojo tablico, na kateri je imel po vsej širokosti naslikana dva „i“ in pa en „u“, da je bila res polna.

Povsod je imel svoje oči, tudi v zadnji klopi mu ni nič ušlo. — Med novinci je bil tudi neki čudak, ki je zmiraj spal. Če ga nisem vedno in vedno dregal s vprašanji, na katera je seveda le malokdaj odgovoril, takoj je zadremal, da-si je sedel med živahnima tovarišema, katera sem komaj krotil. Da bi ga vzdramil, sem ga malo poškopil. Na ta pripomoček sem se spominjal še iz ljudske šole. Ej, to je bilo za našega navihanca! Neopazno se priplazi čez nekaj časa do mene, cukne me za rokov in zašepče: „Možek, glejte ga, zdaj že drugoč dremlje; vlite mu vlite vode za vrat!“ Ves čas je že komaj pričakoval, da bi ovi siromaček zopet zaspal.

Ubogati naš junak ni znal. Ko sem ga nekoč zopet k temu prisilil, zaklical je sredi pisanja: „Ko bi pač vi umrli, tisto bi pač jaz rad!“ Na vprašanje, zakaj, pristavil je resno: „Bi me ne jezili več tukaj v šoli!“ —

No, počasi se je naučil tudi ubogljivosti. Postal je priden učenec in bila sva si dobra prijatelja. Ko je zvedel, da odidem iz istega kraja, dejal je z jokom: „Če vi greste, pa ne grem več v šolo!“

Ne vem, kako je bilo pozneje ž njim; spomnim se ga pa še mnogokrat.

**S a m a s v o j a.** Ko so jo pripeljali k zapisovanju, prigovarjal sem šolskemu voditelju, da bi jo še pustili eno leto; kajti bila je tako mala, da se mi ni nikakor zdela sposobna za šolo. Ker pa je bila blizu doma, smo jo vendar vzeli. Moral sem jo vsakokrat vzdigniti v klop; preveč se je trudila, da bi splezala na sedalo. Na tla se je spuščala sama. — Takoj prve dni sem videl, da je duševno bolj razvita nego telesno: z zanimanjem je sledila pouku. Če je pa nisem poklical, kedar bi bila rada, je bila jezna. Nekoč se je oglasila, da bi šla štet kroglice. Pokličem jo. Hitro zdrkne na tla in prileti. „Ena, dve, osem, šest.“ In bila je prešteta najvišja vrsta ruskega računila, ki jo je dosegla, deklica pa že na potu v klop. Neki deček drugega oddelka se je glasno nasmejal temu čudnemu štetju. Saj je še mene silil smeh. No, ta predrzneš jo je izkupil za svojo stransko pazljivost!

Lop! in naša deklica mu je zasolila tako gorko zaušnico, da je bil po isti strani ves rdeč. To vse pa se je vršilo tako naglo, da sem bil kakor okamenel. „Kaj pa je bilo?“ vprašam končno. Prepričan sem bil, da se je maščevala užaljena števka zaradi zasmeha. Deklica pa odgovori odločno: „Zakaj mi je pa véera j kamenje metal!“ In v istem hipu lopnila je odrevenelega dečka še po drugi strani lica.

Čudno se mi je zdelo, da bi bil isti deček metal kamenje. Povprašam torej izjemoma takoj o tem, a glej, bilo je dovolj prič, da je kaznovanec nedolžen. Deklica je trdila svojo. Posvarim jo nekoliko in posadim na sedalo. Sam nisem vedel, komu bi naj verjel. Ko nadaljujem pouk, zapazim, da je naša „sama svoja“ potuknena z glavo na klop. Opomnim jo večkrat, pa zastonj. Stopim k njej in jej rahlo vzdigem glavo. V istem trenutku zakriči: „Le zgrabite me pa tako! Véera j ste me tako zgrabili, da me je kar kri polila!“

No, zdaj sva se umela. Ta stvarica, ki še na klop ni mogla, imela jih je debelo za ušesi. Da bi obveljala njena, imela je takoj pripravljen izgovor. Pa sem jo prijel z vso resnostjo! Prenežno negovanje je prenehalo in v kratkem času je izgubila vsaj polovico svojejglavnosti.

**M a l i m o ž.** Nič ni bilo otročjega na njem: nobene otročje živahnosti, ne zanimanja, ne mišljenja. Neka nenavadna — meni prav neprijetna — resnost mu je odsevala iz obraza. — Bil je edinec starišev. Strogo za-se, brez otroške družbe odgojen, navzel se je starikastega duha. Med otroci mu ni bilo biti: vsi so mu bili mnogo preneumni. Vsako stvar je prevdaril po možko. Ko sem jim pripovedoval prvo basen in so se vsi naslajali z nežnim humorjem, odkimaval je resno in rekel: „Jaz pa tega ne verjamem, saj živali ne govorijo!“

Ko mi je voščil opisani navibanec smrt, pokazal ga je naš modrijanček se svojim basom rekoč: „Kaj pa misliš, da zineš kaj takega? To pač ni prav to!“

Nekoč sem ga vprašal, od kod je dobil že zaceljeno rano na glavi. Pokazal mi je najprej roko s pohabljenim prstom in pripovedoval počasi: „Tu le mi je blavec prst odsekal. Tu na glavi sem dobil, ko sem padel pod kolo. Buče smo vozili. Zdaj v tretje — kedar bo kaj — bom pa baje mrtev!“ — Nisem vedel, ali bi se naj smejal ali ga tolažil, ali pa opomnil, da naj pazi.

Neki četrtek potrka nekdo za moja vrata. Ko se oglasim, stopi naš mali možak v sobo. Pozdravi me in reče: „Zdaj sem živino opravil, pa pridem malo k vam v vas, se bova kaj pomenila.“

Skušal sem ga na vse načine spraviti v otroški tir. To se mi je le deloma posrečilo. Najbolj je še pokazal otroško narav pri pregledovanju velike knjige, v kateri so bile naslikane živali. — Prišel je še potem mnogokrat k meni. Večkrat sem ga prisilil, da se je z menoj vred udeležil kake otroške igre. Porabljal sem sploh vsa sredstva, da bi ga pomladil. Odkrito povem, da se mi je smilil ta fant. Resnost življenja potrka človeku itak rano na ramo. Dokler se torej da, naj bi užival otrok po otročje, neskaljeno blažena otročja leta!

Žlabudrač. Od začetka naj odgovarjajo novinci na vprašanja brez reda. Tako se plašljivci vsaj nekoliko osrčijo. To pa tudi sploh mladini najbolj ugaja, da takoj pové, kar ve. Ni hujšega za otroka nego to, da ne more pokazati, kar zna. Počasi naj se privadijo otroci temu, da sme odgovarjati le tisti, ki je vprašan. — No, našega žlabudrača sem pa moral takoj brzdati. On sam je hotel govoriti. Ko sem vpraševal novince po imenih, vtikal se je vedno vmes. „Toti še nič ne ve, kako mu je ime!“ In ko sem njega vprašal, moral si je šam dolgo premišljevat. „Toti pa še govoriti ne zna!“ In sam je nosljal in jecljal, da sem ga komaj umel. Itd. Ko sem vprašal njegovega soseda, kje je doma, oglasil se je spet: „Toti je pri nas na peči doma.“ Oveuu to ni bilo prav, pa sta se skoraj stepla. Nisem mogel zvedeti in še danes ne vem, kako je bilo z isto pečjo. Če je kateri kaj napravil in sem vprašal, kdo je bil, hitro se je oglasil naš žlabudrač: „Toti.“ Ko se je spričalo, da ni res, je rekel kazoč na drugega: „Tedaj pa toti!“ Ker spet ni bilo res, sem ga pokaral. Ko sem drugokrat kaj takega vprašal, odgovoril je, da je le govoril: „Jaz ne vem, kateri je bil.“

Tako je imel naš žlabudrač povsod besedo. Če se je pa kateri tovariš oglasil nepoklicano, takoj mu je položil roko na usta ali pa mu dal znamenje, da naj molči. Moral sem se mu smejati. Kedar sem ga opomnil, da naj bo tiho, pokril si je z roko usta in bilo ga je sram. Trenutek pozneje pa je že zopet žlobudral in razodel vsaj sosedu to, česar ni mogel vsem povedati. Tako se je godilo posebno pri nazornem pouku. Tu je švignil s svojimi mislimi zdaj na levo, zdaj na desno s tira, da je imel kaj povedati. Kakor sem že omenil, moral sem ga takoj s kraja zavračati in počasi se je kolikor toliko odvadil žlabudranja.

Mutec na videz. Človek bi mislil, da je mutast. Hodil je že nekoliko tednov v šolo, a ni še spregovoril. Kedar je prišel, prislonil se je v veži ob steno in čakal, da ga je kdo potisnil v razred. Ob najstih je nesel svojo tablo na zrak in se spet prislonil ob zid. O poldne istotako. Celo uro je slonel s povešeno glavo ter zrl „izpod Boča“ vedno v isto smer. Če se ga je kateri šolar dodel, ali pa podražil, se še niti zmenil ni. Kedar pa mu je bilo preveč, začel je tuliti in ni nehal z lahka. — Vsa vprašanja, vsa prigovarjanja so bila bob ob steno: človek ni dobil besedice od njega. V šolo in domov je hodil sam. Večkrat smo mu kaj ponujali, da bi spregovoril, on pa se je vsakokrat obrnil ter se prislonil na drugo stran. Počasi smo ga pripravili tako, da je vzel žemljo; jedel je pa ni, ampak stlačil jo malomarno v žep. No, sčasoma je začel jesti, če je kaj dobil. Spregovoril pa ni. Nekoč sem nadomestoval tovariša v prvem razredu. (Poučeval sem takrat na višji stopnji.) Po naključbi sem vprašal ravno tega dečka nekaj. Ni se seveda vzdignil. Zato pa se je oglasil njegov sosed rekoč: „Ta neče, ta nikdar nič neče.“ Začel me je ta „mutec“ spet zanimati. Na tablici je imel nekaj črtic. — Začudim se nalasč, kako lepe da so. Deček se nekoliko nasmehne. „Teh pa nisi ti napravil?“ Spet se nasmehne in pokima da. „Ti bi pa tukaj na šolsko tablo tudi znal narediti take črte, kaj ne, da? Pojdi no, pa poskusi!“ Ni mu bilo za to, končno sem ga pa vendar pregovoril. Vstal je počasi, lezel k tabli ter vzel kreda. „Le napravi!“ mu prigovarjam. Takrat pa me pogleda in čudo, prvo besedo spregovori v šoli: „Koliko?“ „Tri naredi!“ mu rečem.

Pogodil jih je. Spet se mu začudim ter ga pohvalim. Pa reče: „Jih še znam več napisati.“ Načrtal jih je še na moje povelje pet. „Križece tudi znam.“ Napravil je še štiri križece. — Jezik je bil odvozljan. Zauudil sem skoraj pol ure, a žal mi ni bilo.

\* \* \*

Naslikal bi še lahko nekatere posebné in orisal razne lastnosti novincev. A omenim naj samó nezaupljivosti in zaupljivosti neke pozneje vstopivše dekllice, ki je prinesla o poldne svoje reči voditelju, češ: „To-le mi hraniti, da mi ne bo kdo vzel!“

Zanimali bi popisi raznih posebnéjev, katerih je imel gotovo vsak učitelj več ali manj spoznati priliko.

(Dalje sledi.)

## X. glavna skupščina

### „Zaveze slovenskih učiteljskih društev“

dne 1. in 2. avgusta mes. 1898. l v Ljubljani.

#### II. Zbor delegacije. (Dalje in konec.)

Gospod Kocbek utemeljuje samostalni nasvet, kako se naj spremeni pogodba z banko „Slavijo“. Poročilo slove:

Čast mi je poročati o predlogu upravnega odbora gledé na premembo pogodbe med banko „Slavijo“ in „Zavezo“.

Pri glavnem zborovanju „Zaveze“ dne 26. maja mes. 1890. l. v Celju se je naročilo upravnemu odboru „Zaveze“, naj stopi z banko „Slavijo“ in „Uradniškim društvom“ v dogovor ter naj potem sklene pogodbo ali s „Slavijo“ ali z „Uradniškim društvom“ v ta namen, da dobé „Zaveza“ in učiteljska društva od zavarovanja učiteljev nekaj odstotkov prispevkov.

Z ozirom na to, da je razlika v premijah posameznih zavarovalnih društev majhna, z ozirom na to, da je banka „Slavija“ slovanski zavod, ki tudi podpira razna narodna društva in je takrat še „Zavezi“ obljubila za leto 1891. posebno podporo, in z ozirom na to, da je „Slavija“ obljubila „Zavezi“ in njenim društvom enake odstotke kakor „Uradniško društvo“, je sklenil upravni odbor „Zaveze“ pogodbo z banko „Slavijo“. (Bere pogodbo.)

Slavna delegacija! Kolikor je meni znano, se je le malo učiteljskih društev ravnalo po tej pogodbi ter od „Slavije“ zahtevalo dotičnih prispevkov. Na Štajerskem ste dobili prispevke menda samo „Celjsko in laško“ ter „Gornjegrajsko učiteljsko društvo“.

A tudi „Zaveza“ ni dobila  $1\frac{1}{4}\%$  opravnine, da-si se je nad 150 učiteljev po sklepu pogodbe zavarovalo za življenje pri banki „Slaviji“. Iz tega je torej razvidno, da imajo zaostale prispevke dobiti od banke „Slavije“ posamezna učiteljska društva, kakor tudi „Zaveza“, in sicer utegne biti to lepa svota, najmanj okoli 1800 gld.

Slavni delegaciji pa je znano, da stanje „Zavezine“ blagajne še nikdar ni bilo sijajno, nasprotno primanjkuje skoraj redno gmotnih sredstev, kajti odborove seje, glavna zborovanja, razni upravni stroški in reprezentacija zahtevajo precejšnje svote. Spominjam slavno delegacijo na to, da ima „Zaveza“ pri svojem glasilu „Popotniku“ še pokriti več dolga, spominjam na šolski muzej, ki se jutri slovesno otvori in katerega bode tudi „Zaveza“ morala podpirati; spominjam še slavno delegacijo na neko okolnost, katere še doslej nikdo ni v poštev jemal. Kakor ste iz poročila gospoda tajnika zvedeli, postalo

\* Glej št. 19.

je delovanje „Zaveze“ zelo obširno, saj je bilo v opravljenem zapisniku letos 439 številčk. Da se toliko delo zmore, imamo se zahvaliti nesebičnemu, zares požrtvovalnemu delovanju direktorija, ki ves svoj prosti čas žrtvuje prospehu „Zaveze“. Slavni delegaciji bode gotovo enkrat treba ukreniti, da dobé gospodi od direktorija za svoj res ne mali trud kako primerno častno nagrado.

S tem sem torej dovolj dokazal, da potrebuje „Zaveza“ obilo gmotnih dohodkov, katere doslej dobiva samo od učiteljskih društev po 20 kr. od člana. To bi sicer bilo že nekaj v slučaju, da bi vsa društva svoje prispevke tudi redno plačevala. Na prostovoljna darila pa se „Zaveza“ ne more zanašati. Slavni delegaciji bode torej treba poskrbeti, kako bi se „Zavezina“ blagajna na drug način dopolnila. To pa se lahko zgodi, ako „Zaveza“ spremeni pogodbo z banko „Slavijo“ tako, da se plačajo poprej navedeni odstotki opravnine namesto posameznim učiteljskim društvom naravnost „Zavezi“. Ako pomislimo, da poedina učiteljska društva svoje stroške večinoma lahko pokrijejo iz letnine svojih članov; ako pomislimo, da se večina učiteljskih društev sploh ni brigala za pogodbo, potem pač pričakujem, da bode slavna delegacija sprejela ta nasvetovani predlog. Tako bodemo ob 10letnici „Zaveze“ podkrepili „Zavezo“ v gmotnem oziru, med tem ko učiteljska društva le male svote dohodkov izgube.

Pomisliti pa nam je še to, da ima „Zaveza“ vso zadevo lahko v boljšem pregledu, nego posamezna društva, ker se njihovi člani selijo iz okraja v okraj, iz enega društva v drugo.

Ako se sprejme nasvetovani predlog, imel bode direktorij takoj pozvedeti učitelje, kedaj so se zavarovali pri banki „Slaviji“, za katero svoto ter koliko so že plačali zavarovalnine. Odstotki opravnine se potem preračunijo ter ukrene vse potrebno, da je banka „Slavija“ izplača „Zavezi“.

Po daljši debati se sprejme predlog, da naj upravni odbor vso stvar uredi z banko „Slavijo“.

Za glavni zbor se določijo te točke: a) Slavnosten govor, govori gosp. J. Ravnikar. b) Poročilo o desetletnem delovanju „Zaveze“, poroča gosp. Drag. Česnik in c) Stanje in želje hrvatsko-slovenskog učiteljstva Istre. Poroča gosp. Božo Dubrovič.

Gosp. Fr. Orel utemeljuje samostalni svoj predlog radi preosnove učiteljskih listov tako-le:

Naloga moja Vam je, gospoda, znana.

Predlog, sprejet soglasno na zborovanju našega učit. društva, se je glasil: „Oba strokovna slovenska šolska lista naj se združita“.

To točko mi je sedaj utemeljevati!

Sprejel sem, gospodje tovariši, to nalogo, a verjamite, iz srca Vam govorim, — težko. Bojim se namreč onega pravila, da se vpraša po poročevalcu in ne po stvari. Ako se ozrem na prvo, bojim se, da se kedó ozri na ono, kar sem moral čitati v enem slovenskih listov z žalostjo v srcu, da hočemo mi primorski Slovenci ne Vam svetovati, ampak naravnost narekovati način postopanja, bodisi v gospodarskem, bodisi v političnem delu Vašem, in bojim se, da bode kedó častitih tovarišev tudi pri tem sodil po istem receptu.

V opravičenje svoje pa Vam, gospoda, povdarjam, da nisem pristaš ne enega ne drugega glasila našega in v svojo sramoto Vam tudi povem, da letos nisem ne naročnik in ne čitatelj nobenega naših listov. Iz tega torej sklepam, da bode uvaževali mojo nepristranost pri tem utemeljevanju in blagovolili sprejeti isto v uvaževanje.

Slovensko učiteljstvo razpolaga dvojimi glasili, oziroma celó trojnimi: a) „Popotnik“, glasilo „Zaveze“, b) „Učiteljski tovariš“, glasilo slovenskega učiteljskega društva, a čast.



gospodične učiteljice so imenovale „Slovenko“ svojim glasilom, list, kateremu moram po izvrstnem uredovanju sicer priznati vso čast.

Katerrega teh listov naj se oklenem jaz in tovariši moji iz Primorskega?

Ud naše dične „Zaveze“ sem. Podpirati moram torej njeno glasilo. Slovenski učitelj sem tudi. Podpirati moram torej tudi glasilo slov. učit. društva, ponavljam slovenskega.

A naše materijalno stanje, posebno še ono istrskega učitelja, je tako, da moramo ozirati se na to, da naročimo ono, ki nam nudi več duševne hrane in ki se bolje trudi v prospeh naš in našega šolstva.

Kateremu listov naj dam prednost v tem oziru?

Zadovoljstvom moram beležiti, da se tako eden kakor drugi list trudi braniti naš ugled in našo stanovsko čast ter ob enem podaja učiteljstvu pedagoško-didaktične tvarine, ki naj mu služi pri izvrševanju njegovega trudapolnega dela na polju ljudske izobrazbe.

Popolnoma se ujemam z vzklikom „Uč. tov.“ v 18. št. iz letnika 1897., kjer pravi: „Premalo nas je, a še boljše premlačni smo, slovenski učitelji, da bi mogli vzdržavati dva lista . . .“ Temu bi jaz dodal še: preubogi smo tudi k tolikim žrtvam.

S kakimi težavami se borite obe upravi, to je jasno vsakemu, ki čita letne račune obojnih uprav.

Slovensko učiteljstvo je združeno že dokaj let v osrednjem društvu, ki šteje okoli 1900 udov. Da bi imelo slov. učiteljstvo eden edini list, ki bi bil istočasno tudi glasilo društva, štel bi isti gotovo tudi toliko naročnikov, kolikor ima društvo udov. (? Uredn.) Uprava tega lista bi se po tem takem ne imela boriti več takimi težavami, kakor se boriti upravi naših listov, ki štejeti jedva po eno tretjino naročnikov, kolikor ima „Zaveza“ udov.

Ker sem že enkrat omenjal citat iz „Uč. tov.“, bodi mi dovoljeno še enkrat opreti se na isti članek, v katerem se trdi, da slovensko učiteljstvo ima dva lista z enakim programom.

Temu je „Popotnik“ oporekal, rekoč, da je „on“ strogo-pedagoško-strokovni list in kjer nadalje trdi, da se je ustanovil, ker „Uč. tov.“ tedaj ni ustrezal potrebam štajerskega slov. učiteljstva v didaktično-metodičnem oziru. In res! Če prelistam nekatere letnike enega in drugega lista (kateri so mi bili na razpolago) ločim bistveno enega od drugega. Ako izvzamem „Popotniku“ „društveni vestnik, dopise in druge vesti“, potem imam v tem listu strogo znanstveno-pedagoški list, med tem ko najdem pri „Uč. tov.“, da je politično-pedagoški.

Omejimo torej našima listoma delovanje in določimo jima vsakemu svoj delokrog ter preosnujmo jih tako, da bodeta izhajala pod isto upravo:

1. Eden politično-pedagoški list, ki naj presoja vse pojave na šolskem polju na Kranjskem, Štajerskem, Primorskem, Koroškem ali kje drugje v naši širni domovini raz politično-pedagoškega stališča ter prinaša poročila o raznih naših zborovanjih.

2. Drugi pa naj se osnuje v strogo znanstveno-pedagoški list, ki naj bi objavljal znanstvena pedagoška vprašanja, prinašal ukovite razprave, životopise pedagogov-velikanov, razvoj šolstva po tujih deželah, oziroma državah in obelodanjal strokovne kritike naših in tujih pedagoških spisov.

S tem listom stopi pa v najtesnejo zvezo „Pedagoško društvo“ ako se že ne more popolnoma izliti v to glasilo.

Pri debati o teh predlogih omenja gospod A. Strmšek, da se je pred desetimi leti zabil klin med „Popotnika“ in „Učit. Tovariša“, ko se je proglasil „Popotnik“ za glasilo

„Zaveze“. Takrat smo se pričeli ločiti v Popotnikovce in Tovariševce. A sedaj pa uvidevamo, da smo se že takrat pregrešili, za to moramo pa sedaj popraviti. Govornik se popolnoma strinja s stavljenimi predlogi gledé preosnove listov, a omenja, da bode moral biti urednik političnemu šolskemu listu neučitelj, to pa radi tega, da ima prosteje roke, da je neodvisen.

Gosp. Bogatec Kr. omenja, da se „Učit. Tovariš“ radi tega ni mogel proglasiti glasilom „Zaveze“, ker je bil takrat brenkal popolnoma na klerikalne strune, kar danes ni več, temveč „Učit. Tovariš“ zastopa sedaj one težnje, po kojih deluje slovensko učiteljstvo.

Predlogi gosp. poročevalca so se soglasno sprejeli z dodatkom gosp. Strmšeka, da se prepusti vsa zadeva odboru, da stopi v dogovor z „slov. učit. društvom v Ljubljani“ radi „Učit. Tovariša“, in da potrebno ukrene.

Pri razgovoru o prihodnjem zborovanju „Zaveze“ omenja gospod B. Dubrovič, da se to prepusti upravnemu odboru. (Sprejeto.)

Gosp. Porekar omenja, da naj bode vsako drugo leto občni zbor „Zaveze“. Se ni o tem glasovalo.

Gosp. Dubrovič predlaga, da se spremeni naslov „Zavezi“ tako: „Zaveza slovenskih in hrvatsko-hrvaških učit. društev“. (Sprejeto.)

Gosp. Jereb — Ospo utemeljuje svoj samostalni predlog sledeče:

Slavna „Zaveza slov. učiteljskih društev“ se pozivlja, da ukrene potrebne dogovore z banko „Slavijo“ gledé premijskega vplačevanja za osiguranje učiteljskih otrok na srednjih šolah. Da bi se to doseglo, mislim, da bi ne bilo toliko težavno, saj imamo že toliko in toliko različnih načinov zavarovanj, da človek skoraj res ne ve, katerega bi se poprijel. Toda učiteljstvu primernih je malo ali celo nič. — Osigurati svojo družino v slučajih smrti s kakim tisočakom, ali preskrbeti z malimi prispevki hčerki doto itd., je pač lepo in hvalevredno, ko bi ne bilo treba ob enem skrbeti tudi za vzgojo. Toda ta poslednja beli marsikomu glavo. — Mislim sem večkrat, kako bi se pri naših pičlih plačah odpomoglo tej neprijetni skrbi. Prišel sem do tega-le zaključka: ako učitelj ne začne že zgodaj varčevati in misliti na vzgojo svojih otrok, izgubljen je on in njegovi otroci. Mislimo si učitelja, kateri mora vzdrževati dva otroka na srednji šoli. Njega plača je 45—55 gld. na mesec ali morda niti tolika. Od te mora dajati za vzgojo najmanj 36 gld. mesečno; preostaja mu torej za sé in ostalo družino doma le 9—19 gld. More li s to svotico živeti?! Kaj tedaj storiti? Tu pač ni nobene druge pomoči, nego, da si poiščemo primeren „modus“ po kojem bi se to zlo nekoliko olajšalo. Ta „modus“ bil bi: Učitelj naj bi vplačeval za vzgojo svoje dece takoj po rojstvu, enem ali dveh letih male prispevke skozi 18 let.

Z 18letnim vplačevanjem po 6 gld. na mesec nudi nam že poštna hranilnica priložnost, da zamoremo po 10letnem vplačevanju prejemanj osem letnih 180 gld. predno se vsa glavica izplača.

Ako nam nadi to lepo priliko že poštna hranilnica, ne bi nam bila banka s primernimi pogoji ugodnejša in sigurnejša? Menim — da.

Učitelj bi zavaroval svoje dete takoj po rojstvu, enem, ali dveh letih ter bi plačeval za njega banki mesečno x gld. skozi 18 let.

Koncem 10. leta pričele bi se od banke izplačevati premije. Premije bi bile razmerne z vplačili.

V slučaju smrti zavarovatelja prekinila bi vplačevanja, ne da bi otrok zgubil pravico do osem letnih premij, zato pa bi si banka od umrlih otrok obdrževala od vpla-

čane glavnice obresti ali glavnico kakor bi se sploh ž njo pogodili. Toliko na kratko o tem predlogu. Razmišljajte, mislim da misel ni slaba in tudi ne neizpeljiva.

Se sprejme z opazko, da se prepusti zadeva upravnemu odboru, isto tako tudi predlog gosp. Valentič-a. Gosp. Valentič je utemeljeval svoj predlog nekako tako-le:

Odbor slavne „Zaveze“ sklenil je v svoji seji z dne 6. aprila 1896. l. delovati na to, da se v posameznih kronovinah osnujejo tako imenovani učiteljski konvikti, v koje bi se sprejemale učiteljske sirote, ali v slučaju, da teh ne bi bilo, učiteljski otroci, ki obiskujejo višje šole — s popolno oskrb po najnižjih cenah. Res, lepa misel, blag namen! Toda o tem se ne sliši ničesar več, kakor bi se bila ta namera že popolnoma opustila. Najbrž je vzrok temu menenje, da se to — zlasti na Primorskem — ne dá doseči tako lahko. In tega mnenja sem tudi jaz; kajti:

1. Velikanska svota, ki bi se nabrala še večim trudom in naporom, in to še le po preteku mnogih in mnogih let, porabila bi se za zidove, koji pa sirotam in srednješolcem še nič ne koristijo. Predno bi se pa nabrala še druga potrebna in potrebnejša svota, preteklo bi gotovo nad 100 let.

2. Ako bi se ustanovil konvikt za Primorsko, bilo bi to v Trstu ali v Gorici; to tudi ne gre, kajti enemu je bolj pri rokah Trst, Koper, Pulj — drugemu pa Gorica, Ljubljana. Kranj; temu zopet Reka, Zagreb, Sušak, onemu pa Gradec, Celovec, Maribor itd. — Kakor pač nanesejo okoliščine. Ustreglo bi se torej k večemu le eni četrtinki.

3. Tudi ni vsakdo\* za gimnazijo ali realko. Eden je prisiljen na učiteljišče, drugemu je na srečo ta, tretjemu ona šola, katere ravno tam ni, kjer bi bil konvikt.

Nasprotno bi pa učitelju-očetu dobro došla podpora 50 ali 100 gld. — bodi njegov sin v katerikoli šoli, v kateremkoli mestu! Ako ima oče tako podporo, izroči otroka lahko takoj družini, ki ga bode nadzorovala tudi brez konvikta.

Da proslavimo — primorski učitelji posebej — 50letnico vladanja Nj. Veličanstva, ustanové naj se „jubilejske podpore za učiteljske sirote in otroke na Primorskem“ tako-le: Izvoli naj se odbor, ki bi sestavil dotična pravila ter imel vso stvar v rokah. Po teh pravilih naj bi plačevali učitelji I. vrste n. pr. 12 K, II. vrste 9 K in III. vrste 6 K na leto. Da se čim prej pride do nameravane svote, nabirajo naj se prostovoljni doneski za to ustanovo povsod, ob vsaki priliki, pri zborovanjih, okrajnih konferencah, pri šolskih prijateljih, bogatinih, pri čitalnicah, kojih odbor bi prirejal vsako leto po eno veselico v ta namen (saj je učitelj glavni faktor pri vsakem društvu!) nadalje prispevki učiteljskih društev, primorskih slovenskih zadrug, posojilnic itd. itd.

Ko se nabere glavnica, ki bi donášala letnih 50 gld. obresti, oddá se enej siroti prva podpora. Nabrana glavnica, ki bi donášala 100 gld. letnih obresti, da drugi siroti drugo podporo itd. Denarni prispevki bi se pa nabirali nadalje tako dolgo, dokler dobimo glavnico, ki bi dajala 1000 letnih obresti za 20 podpor po 50 gld. ali 10 po 100 gld.

Tako se nam trud na Primorskem najhitreje poplača, bodisi da vživamo podporo sami, ali pa da se radujemo nad zavestjo, da smo tovarišu-trpinu olajšali bedo in skrb.

Usojam si torej predlagati nastopno: Misel za osnovanje učiteljskega konvikta na Primorskem naj se opusti; nasprotno naj se pa ustanové „jubilejske podpore za učiteljske sirote in otroke na Primorskem“.

Gospod predsednik se zahvali vsem delegatom za vstrajno in vneto udeležitev.



## Društveni vestnik.

**Sv. Martin v Rožni dolini.** (Učiteljsko društvo za celjski in laški okraj) zborovalo je dne 2. novembra mes. t. l. v celjski okoliški šoli. Navzlic jako slabemu vremenu zbralo se je vendar 23 tovarišev (tovarišic), katere je pozdravil društveni predsednik gospod Armin Gradišnik prav prisrčno. V vzneslih besedah se je spomnil krute osode — smrti naše ljubljene presvite cesarice Elizabete ter ob enem društvu naznanil, da je izrazil z domačimi odborniki sožalje na kabinetno pisarno.

Predno dalje poročam, samo kratko opazko: Kaj je pa z onimi tovariši, ki so organisti?! Ko je nekoč društveni tajnik v „Popotniku“ in „Domovini“ malo podregal, zagnali so strašni krik, češ, orgljavska služba nam ne dopušča priti k zborovanju, ker se to vrši samo po nedeljah. Dne 2. novembra pa ni bila nedelja in tudi ne „drugega opravila“, ter bi bil lahko marsikateri „organist“ pokazal, da mu še bije srce v prosep društva; žalibog, da temu ni tako.

Imeli smo čast, pozdraviti zopet dva nova društvenika, namreč gđc. Bóžič iz Griž in gosp. Drag. Vučnika iz Št. Jurija ob juž. žel. kot prava uda, gosp. Josip Dijaka, c. kr. uradnika pri okrož. sodn. ter gosp. Rataja, gostilničarja na „Bregu“, kot podporna uda. Živeli!! Zapisnik zadnjega zborovanja se sprejme z malo popravo.

**Društvene zadeve.** Gospod Gradišnik izraža veselje v imenu društva, da je marljivi ter v obče priljubljeni tovariš, gospod Ivan Stukelj ozdravil ter prišel v našo sredino. Čestita nadalje gospodu Četini kot „novoporočemu zakonskemu kandidatu“. Tovariša Gnus in Knaflič opravičita odsotnost. Opombe o X. zboru „Zaveze“ (A. Gradišnik) se vzamejo na znanje. Rešilo se še je nekaj drugih društvenih zadev in predlogov.

Prihodnje zborovanje dne 4. decembra mes. t. l. Na prav obilo udeležbo! Ivan Kvac.

**Celje.** (Vabilo.) Učiteljsko društvo za celjski in laški okraj vabi k rednemu zborovanju dne 4. dec. t. l. ob 1/2 11. uri dopoludne v okoliški šoli z naslednjim vzporedom: 1. Petje. 2. Zapisnik. 3. Društ. zadeve in nasveti. 4. Eventualno prosto predavanje. 5. Iz šolske prakse. K obilni udeležbi navljudneje vabi odbor.

**Vurberg.** (Vabilo.) k zborovanju učiteljskega društva za ptujski okraj, ki bode v 1. dan decembra mes. ob pol 11. uri dopoludne v okoliški šoli s sledečim vzporedom: 1. Nagovor predsednikov. 2. Poročilo o deželni konferenciji. 3. Volitev delegatorov k zborovanju „Lehrerbunda“. 4. Vplačevanje letnine. 5. Slučajnosti in nasveti. K obilni udeležbi vabi odbor.

**Iz konjiškega okraja.** (Vabilo.) Konjiško učiteljsko društvo ima v četrtek, dne 1. decembra mes. t. l. točno ob pol 11. uri dopoldan v slov. šoli v Konjicah svoje glavno zborovanje. Poleg navadnih stalnih točk je na vspredu poročilo o delovanju društva v pretečenem društvenem letu, volitev novega odbora in poročilo tovariša Černeja o VI. štajerski dež. učiteljski konferenci. — Ker je vspej precej obširen in ker obsega deloma prav važne in zanimive točke, zato cenjene društvenike in društvenice uljudno prosimo, da dojdejo točno in v polnem številu. F. Brinar, preds.

**Ljutomer.** (Vabilo.) k glavnemu zboru uč. društva v četrtek dne 1. decembra mes. ob pol 11. uri v Franc-Jožefovi šoli. I. Zapisnik. II. Došli dopisi. III. Poročila: a) o dež. učit. konferenci, b) o obravnavi šolskih zamud, c) letno poročilo o društvenem delovanju. IV. Volitev novega odbora. V. Nasveti. K obilni udeležbi vabi odbor.

**Od Save.** (Vabilo.) Sevniško-breško učiteljsko društvo zboruje 8. dne decembra mes. t. l. ob 10. uri dopoludne v šolskem poslopju na Vidmu po sledečem vspredu: 1. Zapisnik. 2. Poročilo predsednika. 3. Slavnostni govor. 4. Pogovor o premembi pravil „Lehrerbunda“ (gosp. Skalovnik). 5. Želje in nasveti. K mnogobrojni udeležbi vabi uljudno odbor.

**Iz Črešnjevca.** (Vabilo.) učiteljskega društva za slovenjebistriški okraj k rednemu zborovanju 1. dne mes. decembra t. l. ob pol 10. uri dopoludne v Slov. Bistrici. Vspored: 1. Pevska vaja. 2. Zapisnik in dopisi. 3. Praktično podavanje (gosp. Koletnik). 4. Dovolijo okolščine, da bi se začelo šolsko leto na vseh šolah v jeseni? 5. Vprašalna škrinjica. 6. Nasveti in slučajnosti. Častite pevke in pevci so prošeni, da prinesejo k zborovanju „Slov. pesmarico“, katero je izdala „Družba sv. Mohorja“ leta 1896. K obilni udeležbi vabi odbor.

**Svetinje pri Ormožu.** (Vabilo.) Učiteljsko društvo ormoškega okraja imelo bode o priliki zlatega vladarskega jubileja Njega Veličanstva cesarja Franca Jožefa I. v četrtek dne 1. decembra t. l. ob 10. uri predpoludne v ormoškem šolskem poslopju svoje slavnostno zborovanje s sledečim vspredu: 1. Slavnostni govor in cesarska pesem. 2. Poročilo gosp. Slanca o „Dunajski jubilejni razstavi“. 3. Poročilo gosp. Rajšpa o letošnji deže'ni učiteljski konferenci. 4. Dopisi in društvene zadeve. K polnoštevilni udeležbi vabi prav uljudno odbor.



## Listek.

### Spomini na uradno konferenco.

(Podlaga istinita.)

Včeraj me je obiskal prijatelj-tovariš. „Ti, ali si že dobil za konferenco?“ me vpraša med govorico. „Ne,“ odgovorim, „saj je še le četrto leta od konference.“ „O“ pravi, „le preračuni! Štiri mesece bo črez nekaj dni.“ Imel je prav. „Poslušaj,“ reče tovariš, „kako se je nama z nadučiteljem takrat godilo.

Kakor veš, bilo je takrat slabo vreme. Ves teden je lilo. Lahko si misliš, kaka pot je bila z našega gorskega sela. Skoraj sva izgubila noge, ali vsaj obutje v blatu. Vendar sva srečno dospela v dolino. Tu pa je bilo celo jezero. Most črez rečico je bil kakor otočič. Kaj pa bo zdaj? Preudarjava sem in tja, naposled poskušava prebresti vodo, pa zastonj. Segala nama je črez pas in — taka bi vendar ne bila mogla h konferenci. K sreči pride neki mož, ki je bil tam blizu doma. „Vi, ali bi naju zanesli na uno stran?“ ga vprašava. „Ni varno!“ se izgovarja. Prigovarjala sva mu in mu obečala lepo pitnino. Dal se je pogovoriti in pobasal je mene prvega. Ne morem ti popisati, kako sem se bal, da pade zdaj in zdaj z menoj vred, ali pa me spusti na hrbet v vodo. Vendar me je srečno prenesel. Žal, da je bil nosec male rasti; črez kolena sem bil vendar v vodi. Prenese še tovariša. „Pa sta bila težka!“

sopiha bradač. Dava mu vsak polovico tega, kar sva imela namenjeno za kosilo. Jaz še obljubim siromaku povrh liter vina, kedar bom dobil za konferenco iz Gradca. — Zdaj sem že šel večkrat mimo njegovega doma. Vsigdar me je pozdravil in opomljivo pogledal. Danes sem bil že srečno prišel mimo. Nisem pa še bil daleč, kar prikašlja nekdo za menoj — menda bolj po silem. Bil je isti bradač. „Gospod“, začne, „če še niste pozabili...“ „Nisem, ne“ mu rečem, „pa še sam nisem nič dobil iz Gradca.“

„Ne še?“ se začudi, pogleda me neverjé in reče: „Veste, jaz sem se takrat tako prehladil, da še zdaj kašljam!“ Kaj sem hotel! Dal sem mu, kar sem gleštal in rekel: „Kupite si vina, pa si ga skuhajte s sladkorjem!“

Tako je pripovedoval tovariš. Z zanimanjem sem ga poslušal in rekel: „Takó je, tako, mi pa še nismo nič dobili.“

„Delegati za deželno učiteljsko konferenco še menda tudi ne!“ nadaljuje tovariš „v Gradcu se je baje sprejel predlog, da bi se naj izplačevale dijete na dan konference. Gospodi se bo pa gotova zdelo smešno, da bi učitelj ne imel toliko denarja. Kaj rečeš?“ „Lahko mogoče!“ vzdihnem. —k.

## Dopisi in razne vesti.

**Maribor.** Pred tukajšnje izpraševalno komisijo za ljudske in meščanske šole so dostali v jesenskem roku izpit ti-le kandidatje, oziroma kandidatkinje in sicer so bili aprobirani za ljudsko šole z nemškim in slovenskim učnim jezikom gospodične: Bregant Kristina, Jošt Josipina, Sernec Božena in Vipauc Elvira ter gospodje: Poljanec Jožef, Pšibil Karol (z odliko), Serajnik Beno, Stermecki Ignacij, Tomažič Ivan, Tušek Matevž in Zinauer Friderik. Za ljudske šole le z nemškim učnim jezikom pa: gđc. Kresnik Marija, Mydlil Albertina, pl. Sauer Marijana (z odliko) in Wallner Marija, ter gg. Nechetny Franc in Offenbacher Karl; ena kandidatinja (nemka) je bila reprobirana.

Pred ljubljansko izpraševalno komisijo so bili aprobirani za obče ljudske šole z nemškim in slovenskim učnim jezikom gg.: Germ Franc, Germovšek Mihael, Petras Henrik, Pristovšek Franc, Rapé Andrej, Recelj Alojzij, Svetlič Jožef, Šijanec Ignacij, Šumer Henrik, Zemljč Maksimilijan; gospodični: Gorjanec Matilda, Koderman Josipina in sestree: Iglč Veronika, Kunst Bonaventura in Leitgeb Kerubina; z nemškim učnim jezikom gg.: Primosch Matija, Wittinc Ivan in gđc. Wolff pl. Wolfenberg

Lidija (slednja z odliko); s slovenskim učnim jezikom pa gđc. Vidmajer Matilda. Špecialni izpit za nemški učni jezik na ljudskih šolah je prebila gđc. Mosettig Marija.

V Gorici so opravile preskušnjo za ljudske šole in sicer z odliko gospodične: Duler Marija v Št. Vidu pri Ptuj, Avsec Ivana v Št. Mihelu pri Novem mestu, in Piano Leopoldina v Št. Lenartu nad Laškim trgov; z ugodnim uspehom pa gđc.: Franko Marija v Št. Mihelu pri Novem mestu, Gulin Alojzija v Mirnu, Jug Aua v Cerovem, Senčar Ljudmila v Št. Vidu pri Ptuj, Zirer Pavla v Bučki in Zorko Leopoldina v Št. Mihelu pri Novem mestu.

Čestitajoč mladim našim sotrudnikom (sotrudnicam) na njih lepem uspehu želimo njim iz srca, da bi Bog blagoslovil tudi daljno njihovo delo, človeštvu v prid in njim v zadovoljnost.

**Ljubljana.** (Naloge za pismeni usposobljenostni izpit) tukajšnje izpraševalne komisije bile so te-le:

I. za meščanske šole, I. skupino, z nemškim učnim jezikom.

A. Iz pedagogike: I. Was hat Johann

Ignaz von Felbiger als Schulorganisator in Österreich gethan, und welche österreichischen Schulmänner haben in seinem Sinne gewirkt?

2. An Beispielen aus den drei Lehrgegenständen der gewählten Fachgruppe ist die formalbildende Kraft des Unterrichtes zu zeigen. — Der Ausführung eines jeden Themas ist eine Disposition voranzustellen.

**B. Iz nemškega jezika:** Die Entwicklung des deutschen Dramas von Gottsched bis zu Schiller und Goethe (inclusive).

**C. Iz zemljepisa:** 1. Worin liegt die Ursache des Wechsels der Jahreszeiten?

2. Eine Wanderung auf der Grenze zwischen den im Reichsrathe vertretenen Königreichen und Ländern und den Ländern der ungarischen Krone (die Grenzlinie ist in die stumme Karte mit Tinte einzuzeichnen).

3. Welchen Gang werden Sie bei der Betrachtung der Bodengestalt Asiens in der I. Bürgerschulclassen einhalten?

**D. Iz zgodovine:** 1. Übersichtliche Darstellung der Beziehungen der Babenberger zu den römisch-deutschen Kaisern.

2. Welcher Lehrgang ist für den Geschichtsunterricht in der Bürgerschule vorgeschrieben? Welche Vorzüge und welche Nachtheile hat derselbe?

**II. Za obče ljudske šole:**

**A. Iz pedagogike:** a) za nemški učni jezik:

1. Anschauung, Denken und Sprechen sind in ihrem Zusammenhange in allgemeinen Umrissen zu zeigen.

2. Die drei Hauptzeiten sind in methodischer Behandlung für die 2. Classe (2. Schuljahr) auszuführen.

b) za slovenski učni jezik:

1. Kakšen mora biti slovnični pouk, da bode nazoren?

2. Sklanja moških samostavnikov (obrazec jelen) Metodična obravnava.

**B. Za računstvo:** 1. Jemand leiht 480 K zu  $4\frac{1}{2}\%$  und 4 Jahre später noch 450 K zu  $5\%$  aus; nach weiteren  $6\frac{1}{2}$  Jahren kündigt er beide Kapitalien und leiht dieselben sammt den mittlerweile aufgelaufenen Zinsen zu einem und demselben Zinsfusse aus. a) Wenn er nach 240 Tagen an Kapital und Zinsen 1346.49 K erhält, zu wie viel Procent hatte er das Kapital ausgeliehen; b) auf wie lange Zeit hätte er das Kapital ausleihen müssen, damit er an Kapital und Zinsen 1368.2 K erhalten hätte?

2. Es werden 82 g Zucker à 68 K 36 h gekauft; der Käufer hat 170 K 70 h Spesen und will beim Verkaufe 350 K gewinnen; wie theuer muss er 1 kg verkaufen? Diese Aufgabe ist methodisch in der Form eines Stundenbildes zu lösen, hiebei sind die

Fragen, welche sich auf die Auffindung der Rechnungsoperation beziehen, präcis, alles andere in Schlagworten anzugeben.

3. Trikotnik v računstvu. (Metodična obravnava.)

**C. Iz realij:** 1. Kako je prišla Kranjska pod Habsburžane? Kdaj, na kateri stopnji in kako je obravnavati to vprašanje na ljudski šoli?

2. Baker. Metodična obravnava v 3. šolskem letu.

2. Beim Verdünsten wird Wärme verbraucht. (Methodische Aufgabe.)

**Z Goriškega.** (Pismena vprašanja pri izpitu učne usposobljenosti) na ženskem učiteljsišču v Gorici:

**A. Iz pedagogike:**

Über Jugendlectüre. a) Wert und Gefahren derselben. b) Grundsätze, welche bei der pädagogischen Leitung derselben zu beobachten sind im Hinblick auf die einschlägigen Ministerial-Verordnungen. — Ta naloga se je ocenila ob enem kot nemški spis.

**B. Iz slovenščine:**

Črtice o minolem šolskem letu.

**C. Realije.**

1. Iz zemljepisja: Prvine zemljepisnega pouka v nazornem pouku.

2. Iz zgodovine: Rudolf I. Habsburški. (Životopisna črtica.) Za tiste, ki delajo izpit iz nemščine kot učnega jezika, nemški: Rudolf I. von Habsburg. (Ein Lebensbild.)

3. Iz prirodoписа: Vrtnica. (Praktiški pouk v šoli.)

**D. Matematika:**

1. Občina si udolži 10.000 K po  $4\frac{1}{2}\%$ , da si vpravna hudournik. Stem delom si pridobi 18.45 ha travnika, katerega da v najem po 65 K na leto; koliko dolguje občina še čez 4 leta, ako daje vsako leto čisti dobiček na račun dolga in v drugem letu še 100 K povrh.

2. Koliko se plača danes za 8 obligacij po 200 K nominalne vrednosti po kurzu 202.74 K z obresti po  $4\frac{1}{2}\%$  od 1. avgusta tega leta?

3. Koliko korcev (opek) se potrebuje za streho 12.65 m dolgo, 9.8 m široko, krito na štiri strani, ako je vrhnjak  $\frac{1}{6}$  širokosti višji od kapa in ako se potrebuje za  $m^3$  38 korcev?

**Iz Istre.** Shod primorskih učiteljev dne 3. t. m. v Trstu je bil dobro obiskan. Italijanski učitelji se niso udeležili shoda. Prišli so učitelji iz daljnih krajev Tolminskega; iz goriškega okraja, Puljščine in Kastavščine. Predsedoval je J. Valentič. Prisostvoval je vladni komisar. Na shod so prišli gg. poslanec Mandič, dr. Rybář in Kamušič. Čudno se nam je zdelo, da ni došel, dasi je bil v Trstu, g. urednik „Soče“. O uredniku „Edinosti“ smo vedeli, da je na potovanju. Razpravljalo se je živahno; osobito živo so razpravljali učitelji z Goriškega. Zlasti je

g. V. zanimivo razvijal bedo in položaj učiteljstva. Obsojal se je članek v „Soči“. Ukrenilo se je, da istrsko učiteljstvo izroči spomenico slovenskim deželnim poslancem v slovenskem, hrvatskim pa v italijanskem jeziku.

Istrsko in goriško učiteljstvo pa pošlje deputacijo skupno na Dunaj. Ta ima nalogo pokloniti se Njeg. Veličanstvu presvetlemu našemu cesarju ob 50letnici Njeg. vlade in izročiti mu adresu o naših težnjah. Nadalje naj se deputacija pokloni in izrazi težnje naše: Ekselenciji predsedniku ministerstva, naučnemu ministru ter predsedništvu „Slov. krščansko-narodne zveze“. Poslednjemu je priporočiti posebno, da bi skusilo s pripomočjo drugih klubov izprosi državno pripomoč za učiteljstvo. Deputacija ima torej nalogo do prejasne krone in vlade. Deputatom sta bila izvoljena za Istro: J. Valentič in J. Jakac. Goriški učitelji so imeli posebe še shod dne 3. t. m. v Gorici.

Dasi se učiteljstvo gledé napada na naše poslance ne vjema z „Dixi“-jem, mu je treba vendar pripoznati, da je njegova zasluga, da se je učiteljstvo požurilo k hitremu delovanju. Morda bi se bila stvar še vlekla. In ker čas beži, bojimo se celo, da je zdaj morda že kasno. Gospod dopisnik je imel sicer plemenit namen, samo preveč razburjeno je pisal, osobito gledé na poslance, kakor je sam pripoznal v „Edinosti“ št. 209. Našim istrskim poslancem se do sedaj ni izročila nikaka spomenica, kakor onim na Goriškem (Gosp. V. jih je kazal poln kovček). Tudi nam poslanci niso kazali antipatije, pač pa nasprotno. Videli bomo, kaj nam donese čas, potem bomo sodili in obsojali. Prepričani pa bodimo, da bodo iskali kakov modus, da se v tem obziru sporazumé z italijanskimi poslanci, zakaj naše vprašanje je postalo jako resno in opravičeno.

Zamolčati pa tudi ne smem, da učiteljstvo obsoja oni osobni napad na „Dixi“-ja v „Edinosti“ št. 204. Kaj ima vendar stvar z osebo? Razvidno je, da je bila osebnost že davno napeta in sedaj se je izrabila prilika. Sploh slovansko učiteljstvo nikakor ne sodi tako o njem, kakor ga napada in ovaja dopisnik. Saj je bil „Dixi“ večletni odbornik in je zadnja leta I. podpredsednik naše dične „Zaveze“.

(Odlikovanje.) Okrajna glavarja in načelnika okrajnih šolskih svetov v Mariboru in Celju, gg. Franc Kankowsky in ozir. grof Attems dobila sta naslove namestniških svetovalcev.

(Imenovanje.) Minister za uk in bogočastje je imenoval provizoričnega glavnega učitelja na učiteljišču v Kopru, Alberta Šubica, definitivnim glavnim učiteljem na istem zavodu.

(Izpraševalne komisije za ljudske in meščanske šole.) V to komisije so po ministru za uk in bogočastje poklicani, i. s. a) v komisijo v Mariboru: Gosp. H. Schreiner ravnatelj, članom pa gg.: prof. Luka Lavtar in Franc Janežič (ravn. namestnika), dr. Jožef Murauer, dr. Janko

Bezjak in Ivan Koprivnik, ter vadm. učitelji Ernest Leske, Stanko Marin in Jožef Fistravec; b) v Ljubljani: gg. ravnatelj Fr. Hubad (ravnatelj), prof. Jakob Vodeb in prof. Vilib. Zupančič (ravnateljeva namestnika), profesorji Fr. Levec, Ant. Črnivec, Fr. Orožen, Vilj. Halada, Ivan Macher, Ant. Funtek, Ivan Benda ter Anton Dekleva in učitelj Anton Maier; c) v Gorici gg.: ravnatelj dr. Schreiber, članom: ravnatelj Hafner, prof. Motz, Vodopivec, Seidl, Ravalica, Culot, Plohl, Möstl in učitelja Mercino in Travana.

(Umrli) je v sredo 23. t. m. pri Sv. Martinu bl. Vurberga nenadoma tamošnji nadučitelj gospod Leopold Potočnik, 50 let star. Zadelo ga je kap. Njegovi posvetni ostanki so se danes izročili materi zemlji. N. v m. p.!

(Jubilejska slavnost.) Odredba naučnega ministerstva določa glede jubilejske slavnosti dne 2. decembra t. l. na vseh šolah, izvzemši visoke šole sledeče: 1. Jubilejska slavnost se mora vršiti v dan 2. decembra; ta dan je pouka prost dan. 2. Jubilejska slavnost obstoji iz svečane službe božje in šolske slavnosti. 3. Svečane službe božje se morajo udeležiti vsi učitelji in šolska mladina. Kjer so krajevne razmere neugodne, se sme nižja skupina oprostiti te slavnosti. 4. Po končani službi božji se zbero vsi učitelji in šolska mladina v šoli k šolski slavnosti. Kjer so razmere take, da bi ne dostajalo prostorov, se sme nižja skupina te slavnosti oprostiti. 5. Pri šolski slavnosti razloži na primeren način šolski vodja (voditeljica) oziroma kak ud učiteljskega zbora poseben pomen dneva in vladanja cesarja. Slavnost se konča s tem, da zapojejo otroci prvo kitico cesarske pesmi. Vse druge prireditve, deklamacije in petje naj z ozirom na globoko žalost zaradi smrti cesarice izostanejo. 6. Kjer so krajevne razmere take, da bi nikakor ne bilo mogoče v dan 2. decembra obhajati cerkvene slavnosti, se sme ta slovesnost preložiti na kak drug pripraven dan, šolska slavnost se pa mora dne 2. decembra vršiti.

(Cesarje v jubilej.) Avstrijski narodi se pripravljajo k proslavi 50letnega vladanja ljubljene cesarja. Da se poda šolski mladini, bodočnosti naše države, trajen spomenik na to znamenito leto in na njegovo patrijotično proslavo, je Rudolf Marschall, akad. kolajnar in kipar na Dunaju, načrtal in izvedel jubilejno kolajno, na katero se opozarja v odloku visokega ministerstva za uk in bogočastje od dne 31. oktobra mes. 1898. l., št. 24.157 vsled domoljubnega povoda vse učiteljstvo in učenci vseh učiteljišč v državnem zboru zastopanih kraljevin in dežel. — Dalje je dobiti v ta namen pri tvrdki Hans Wagner, Rathhausbäude in Gradcu krasne jubilejne slike cesarja in cesarice (Doppelbild) — tudi s slovenskim napisom — in sicer 100 komadov za 5 gld., 1000 komadov pa za 40 gld. Slike so res lepe in torej vredne, da se priporočajo.

(„Narodna šola“) v Ljubljani je založila in izdala otroški molitvenik „**Pobožni otrok**“. Vsakdanje molitve in pesmi. Pisal J. S., katehet, ki se dobiva pri njenem blagajništvu in pri sledečih ljubljanskih knjigotržcih: Bonaču, Gerberju, Giontiniju, Ničmanu, Petriču in Schwentnerju po 15 kr. kartoniran komad, v platno vezan pa po 20 kr. Molitvenik ta bude zlasti mlajšim učencem v veliko veselje, zato ga toplo priporočamo.

(Učiteljstvu na Goriškem in v Istri v znanje.) Odposlanci, kateri so bili izvoljeni v deputacijo na Dunaj, so imeli dne 17. t. m. v Gorici konečno posvetovanje, pri katerem se je določilo sledeče: Odposlanci vložo nemudoma prošnjo

na kabinetno pisarnico Nj. Veličanstva za avdienco. Spomenica o našem guotnem stanju se izroči Nj. Veličanstvu, prepis iste pa ministerskemu predsedniku, ministru za uk in bogočastje, krš.-nar.-slov. zvezi, predsedniku desnice i. dr. — Vsako uč. društvo naše dobi tudi en prepis v znanje. Deželnim in državnim poslancem Goriškega in Istre se izroči svoječasnno posebna spomenica.

**Premembe pri učiteljstvu.** Nadučiteljem pri Ksaveriju v Sav. dol. je imenovan gosp. **Jožef Terček**, dosedaj učitelj v Laporju. Nadučitelja gg. **Anton Eberl** v Tepini in **Jakob Jurko** v Žicah sta s službama menjala.

Št. 625, I. **Služba učitelja-voditelja**

se začetkom poletnega tečaja 1899 podeli na eno-razredni, v III. plač. vrsti stoječi šoli s prostim stanovanjem v Razborju.

Obeh dež. jezikov zmožni prošnjiki naj svoje redno opremljene prošnje z dokazom avstrijskega državljanstva in sposobnosti za poučevanje katol. veronauka predpisanim potom **do 20. decembra mes. 1898. l.** vložijo pri krajnem šolskem svetu v Razborju, pošta Slovenjigradec.

Okr. šol. svet Slovenjigradec, dne 18. nov. mes. 1898.

*Predsednik: Zoff s. r.*

usposobljenosti za subsidiarčno poučevanje v katol. veronauku opremljene prošnje predpisanim potom **do 15. dne decembra mes. 1898. l.** pri dotičnem krajnem šolskem svetu.

Okraini šolski svet v Konjicah dne 5. novembra meseca 1898. l.

*Predsednik: Attems s. r.*

Št. 1585.

**Učiteljsko mesto.**

Na šestrazredni ljudski šoli pri sv. Barbari v Halozah ima se definitivno namestiti učiteljsko mesto z dohodki po III. plač. razredu in s prostim stanovanjem v novem šolskem posloju.

Prosilci za to mesto naj vložijo svoje s spričevalom zreloizpita in učne usposobljenosti, ter z domovnico opremljene prošnje **do 24. dne decembra mes. 1898. l.** pri krajnem šolskem svetu in morajo biti usposobljeni za pouk v obeh deželnih jezikih.

Okr. šolski svet v Ptuj, dne 17. nov. mes. 1898.

*Predsednik: Apfaltrern s. r.*

Št. 749.

**Nadučiteljsko mesto.**

Na petrazredni ljudski šoli s slovenskim učnim jezikom v Konjicah je nadučiteljsko mesto definitivno namestiti.

Prošnjiki za to mesto naj vložijo svoje s spričevali zrelosti in učne usposobljenosti ter z dokazom

## Nove pisanke.

Ker se moji šolski zvezki v enotnem kvartformatu na visoko z 12 listi (brez ovitka), iz izvrstnega, močnega in lepo rastriranega papirja, z močnim modrim ovitkom in dobrim pivnikom, ki se rabijo v vseh mariborskih ljudskih in meščanskih ter v posameznih šolah na deželi, kaj dobro obnesejo, priredit sem, da ustrezem večstranskim vprašanjem **po res dobrih šolskih zvezkih**, za sedaj **sedem različnih pisnih zvezkov v enaki kakovosti in opravi s slovenskimi napisi** in sicer:

|   |                                    |                              |
|---|------------------------------------|------------------------------|
| Pisanka št. 5: 4-črtna                      | Pisanka št. 12: (za slov. pisanje) | Spisovnica št. 21: 4-črtna   |
| " " 9: 1- " "                               | Spisovnica št. 20: 1-črtna         | Številnica št. 25: s črtami  |
| <b>Cena 3 kr. komad, 5 za uboge učence.</b> |                                    | Številnica št. 50: brez črt. |

Vzorce na zahtevanje brezplačno. — Prodajalcem primeren rabat.

Tudi priporočam svojo veliko zalogo različnih šolskih zvezkov, papirja, kanelijskih-, pisalnih- in šolskih potrebsčin ter molitvenikov, kuvertov — tudi z natisneno firmo — peres, peresnikov, svinčnikov, radirgumijev, izvrstnega šolskega črnila, črnilnega ekstrakta, vseh potrebnih šolskih tiskovin dvojezičnih, zemljevidov, vpisalnih knjig itd. itd. po priznano nizkih cenah.

**Andrej Platzer, Maribor, gospodske ulice št. 3.**

Knjigovezna dela točno in po cen. — Tudi se pri meni lahko naroča na vsa to- in inozemske modne žurnale, ilustrovane časnike in sploh periodično izhajajoča literarna dela.

Vsebina. I. Nov šolski praznik „Arbor-day“ — „Drevesni dan“. (Vek. Kukovec.) (I.) — II. Iz duševnega življenja otroškega. (L. Černež.) (III.) — III. X. glavna skupščina „Zaveze slov. učiteljskih društev“ dne 1. in 2. avgusta mes. 1898. leta v Ljubljani. (Konec.) — IV. Društveni vestnik. — V. Listek. — VI. Dopisi in razne vesti. — VII. Natečaji in inserat.

Lastnik in založnik: „Zaveza“

Tisk tiskarne sv. Cirila v Mariboru.